

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész óvra . . . . . 10 frt — kr.
Felétve . . . . . 5 . . . . .
Negyedóra . . . . . 2 . . . . . 60 . . . . .
Egy óra . . . . . 1 . . . . .
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesür
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel.

A vég kezdete.

A képviselőház üléseiből nem nehéz kiérezni a vég kezdetét. Az országgyűlés utolsó szakát éli, melyen a költségvetés általános tárgyalásának befejezése után mindössze még az indemnitás és az elkerülhetlen provisorium következik.

Az egyes tárczák költségvetéseinek tárgyalása igen alkalmas téma a képviselőknek a hazabeszélésre, ezt alaposan ki is fogják most használni, mert senki sem tudhatja ott benn a Házban, hogy mi sors vár reá a választásnál a kerületben. A miniszteri tárczák költségvetése eltart mintegy márciusig, mert közben még egynehány kisebb tjavaslat is tárgyalásra kerül, Azután még Széll Kálmánnak egy reformjavaslata kerül a Ház elé: a közigazgatás egyszerűsítéséről.

Ezenkívül jelentékenyebb törvénytervezet aligha kerül az országgyűlés elé, tehát alapos kilátás van reá, hogy mire kitavasodik s a májusi verőfény hinti szét sugarait, a magyar képviselőház megszűnik létezni s kezdetét veszi a „harc a mandátumért.”

Hogy milyen lesz az új választás, ugyan ki tudná megmondani? Pártok, személyek, elvek, jelszavak annyira még soha össze nem gabalyodtak, mint most s míg egyrésztől némeiyekek félve látják a pusztító reakció közeledését, mások optimisztikusan azt tartják, hogy az új képviselőház képe nem nagyon fog megváltozni.

Édes órák.

A »Debrecezen eredeti tárczája.

Édes órák, drága percek
Emléked hozzád ugy-e visszajár?
És visszahívnád azt a percet,
Melyben kinyit első szerelmed.
De annak régen vége már . . .

A szív nem olyan, mint a rózsza,
Mely minden évben újra nyit,
Egyszer virít csak, de virága
Tan épp azért oly drága, drága,
Hogy emléke is boldogít . . .

Oh! Érd be vele, hogy szerettél
És a multat feledd, feledd!
Első seerelmed tisztasága
Legyen vigasz az elmúlásra,
Ha már remélni sem lehet.

Lovas Gyula.

A mi sok, az sok.

A »Debrecezen« tárczája.

— Nem tudok dolgozni, egyáltalán nem,
S Levoiset Pierre, a jeles költő össze-
gyűrte a fehér lapot, a mely előtt egy ne-

Magyarországra nézve nem lehet közönyös ez a kérdés, annál kevésbbé, mert Széll K. nem látszik követni azt a politikát, mely a fenyegetően közeledő reakció ellenségeit megnyugtatóná.

Olyan kétkulacos politikának látszik az, mely míg egyik napon a reakcionáriusoknak kedvez, a másik napon nagyokat sujt Zichy Nándor, Molnár János és társaira.

Az új választások mindenesetre meg fogják mutatni, hogy a nép milyen politikát követ.

Kétségtelen, hogy a választásoknál nagy befolyással lesz a jelöltek állásfoglalása az önálló vámterület ellen, vagy mellett. A magyar nép végre is tisztán lát ebben a kérdésben s nem hagyja magát tovább az orránál vezetni. Az Ausztriától való gazdasági függést, az osztráknak szipolyozását torkig megunt a magyar s megelégette, hogy a gazdasági, kereskedelmi és ipari életben ugy reá nehezedjék, hogy a lélekzetét is elfojtsa. Tudja, hogy friss erőhöz kell jutnia, ha azt akarja, hogy véres verejtékekkel szerzett munkájának ő élvezze gyümölcsét, nem pedig az osztrák.

Az új országgyűlésben azt hisszük, azoknak a képviselőknek száma fog szaporodni, kik az önálló vámterület mellett foglalnak állást. Nem nagyképű politika, hanem gazdasági vivmány kell most a népn k. A ki jó hazafi, az csak olyan jelöltre fog szavazni, a ki programjába feltétlenül beveszi, hogy küzdeni fog az önálló vámterületért.

gyedőrája merengett, nem birva két rimet faragni egy gondolatára.

Meg kell azonban mondani, hogy Lavoiset Pierre nem volt éppen abban az állapotban, hogy elfogadhassa a Muzsát. Az istenek e lánya nem szereti, hogy egy szoknya suhogjon a lepcsőn, a mikor leszáll az égből. Istennőnek lenni nem kadályozza meg kissé nőnek is lenni: a nő gyakran istennő s nem is szükséges, hogy a Heliconon tánczolt legyen. elég arra egy bázi bál.

Ép egy ilyen házi balban látta Pierre újra — először három év után — a különös bajos lényt, kinek jöttét várta kaczer legénylakasában, — egy világos júliusi délutánon. Bajos volt valóban s nem kevésbé különös ez a Bauricet Elice, a kinek majd férje lett s a kit most egy nyugodalmas tanácsos nejeként talált fel.

Még mindig az a lopózó mosoly, az a vonzó édesség, a szelemben, azzal a különbséggel, hogy most már ott volt szemében mosolyban a tilos csók ígérete; s feléje futott, kaczerán kinyújtott kezekkel, nem kérdeve, hogy a viszonyok, melyek közt egykor ismeretek voltak, nem szabnak mindkettőjükre tiszteletteljes tartózkodást.

— Férjem: de Ledinon Bernard; pápának egy barátja Lavoiset Pierre ur . . .

Valóban legfőbb ideje volna, hogy az új országházban a képviselő urak felhagynának a felekezeti harcok felidézéseivel, a választási visszaélések ősi panaszaiival, a közigazgatási atrocitás örökös hangoztatásával, az inkompatibilitás rossz tréfaival, no meg azzal, hogy folyton egymás szemében keressenek szálkát, hanem töltse be az új országgyűlés komolyan hivatását és lánson neki, hogy a magyar nemzet gazdasági igényeit siker koronázza.

Nem kell ehez egyéb, mint politikai karakter, ami azt hisszük, nem halt még ki Magyarországbaa; csak a kerületek jót nézzék meg azt, a kire a mandátumot bízzák.

Krüger utja.

Krüger párisi látogatása és az a terve, hogy ellátogat Európa nagyobb metropolisáiba, alkalmat keresvén a vezérő diplomatákkal való érintkezésre, élenken foglalkoztatja az európai közvéleményt, annál is inkább, mivel ugyanakkor, amikor Krüger sorban felkeresi a diplomatákat, újból erősebb mozgalom tapasztalható a bur harcosok részéről Délafrikában.

Kétségtelen, hogy ez a megújuló hadi mozgalmasság egyes folyamánya Krüger európai akciójának, mivelhogy Krüger a harczi kedv fokozásával akarja igazolni azt, hogy nem egy teljesen leigazott, hanem egy még mindig hősiiesen küzdő népnek a szószólója.

Amde az angoloknak meg az a l érdekkükben, hogy éppen most, a midőn Krüger érthető izgalomba ejti az európai közvéleményt

— A két férfi beszélgetni kezdett az első percek után.

— Hát nem tánczol, Lavoiset ur?

— Bocsánat asszonyom,

S Pierre keringett Elise-zel, kissé elgondolva, hogy e szép fiatal asszony, kit a tánc szokása a karjaiba vetett, valóban az övé lehetett volna, ha az élet véletlene nem állott volna eléje első fellobbanásának,

— Sőt nagyon jól tánczol, Musset szerencsét kívánna önnek.

— Verseimért?

— S tánczáért!

— Vigyázzon hiuvá tesz.

— Igen! még mindig a fellegek közt.

— Olykor, ha a fellegek is ugy akarják?

— Dolgozik most valamin?

— Egy nagyon egyéni köteten. Emlékeimen.

Lavoiset karjára vette Lenidon asszonyt s hazafelé vezette.

— Bonne leszek, uram?

— Miben?

— Nos, hát könyvében:

— Könyvemben?

— Pierre maga elé nézett, olyan arczal, mely azt mondá: Valóban roppantul örvendek, hogy más vette el.

ne tudjanak a burok nagyobb sikert elérni a vérrel áztatott harcmezőn.

Valószínű tehát, hogy a közeli napokon erős csatározások lesznek a délafrikai harcmezőn s ha nem sikerül a buroknak az Oranje-folyón átkelve, a tizedes tüzet Fokföldre is kiterjeszteni, csakugyan végkép tönkremegy ezuttal a burok utolsó hadiereje.

A távolból nehéz megítélni a fokföldi állapotokat, de bizonyosnak látszik, hogy a fokföldi hollandusok lázadása, ha nagyobb mérvet öltene, igen veszedelmes helyzetbe juttatná Angliát s nagyban előmozdíthatná Krüger diplomáciai sikerét.

Hogy mennyiben sikerült eddig Krügernek előbbre vinni a burok ügyét, azt nem igen lehet tudni, de valószínű, hogy meg csak most van a kezdet elején, csak most jön tisztába azokkal a módzatokkal, amelyek segítségével valamelyest eredmény elérhető. Krügeret elég fényesen és általános szimpátiával fogadták Párisban és a francia kamarák közakarattal kifejezett rokonszenv-nyilatkozata nem éppen megvetendő eredmény.

Lehetetlen, hogy az angol közvélemény, nemzeti önhittségében teljesen ignorálja a párisi sokatjelentő demonstrációt.

Igaz, hogy az irányadó tényezők; Loubet elnök és a francia kormány hivatalosan mitsem tettek Krügerért és a burok hazájáért, de azért a párisi fogadtatás mégis jó ajánlólevel Krügernek további útjára.

A párisi rokonszenves fogadtatás után im most Németországban teszi diadalutját az ősz elnök.

Ha a nehezen fékezhető francziák külön tudták választani a politikai érdeket az érzelmi birodalmától, ha a párisiak ki tudták fejezni tiszteletüket és hódolatukat az agg Krügernek, a nélkül, hogy Delcassé külügy-miniszter emiatt összeütközésbe jutott volna az angol kormánnyal, akkor ezt a csodat Berlin és a többi városok ahova Krüger még el fog látogatni, szintén megcsalhatják, ha ugyan a német császár fogadja az elnököt. — Ha pedig Európa metropolisai egymásután demonstratív módon tüntetnek fognak Krüger és a bur nép mellett, úgy az európai közvele-

mény eme eklatás megnyilatkozását Londonban is kell, hogy tekintethe vegyék, annál inkább, mert az angoloknak érezni kell, hogy az erőszakos elbánás, melyben a burok hadifoglyokat részesítik, melán fölláztat ellenük a civilizált népeket s meglehet, hogy Európa általános rokonszenvnyilatkozata, ha nem is sok, de legalább hasznára lesz a bur népnek. Talán meglágyul Albion fiának a szíve, talán majd meggondolja Chamberlain is, vajjon nem jobb lesz e engedelmények árán nemcsak a burokat, de az európai közvéleményt is kiengeztetni, mint a tulerő tudatában a végtelékig ing-relni a legyőzötteket s így ezeket Anglia örökös ellenségévé tenni.

Anglia a legnagyobb világbirodalom, melynek mindenütt vannak sebezhető oldalai.

Am a bur háboru már most is lekötve tartja Anglia akcióképességét; a kínai konfliktusban hol Amerika, hol Japan barátsága után szalad, sőt kegyetlen politikai magatartásának teljes irányváltoztatásával kontinentális szövetséget keresni és ennek alapján szerződéses viszonyban lépni Németországgal.

Nagyhatalomra nézve ez az állapot majdnem tarthatatlan s ezért mindazoknak, akik mint Ausztria és Magyarország népei is, őszintén óhajtnak Anglia nagyhatalmi presztigejének csorbítatlan fenntartását, komoly törekvésre oda irányul, hogy Krüger európai látogatásának meglegyen az az eredménye, miszerint Anglia nagyhatalmi tekintélyének kompromittálása nélkül enyhébb feltételek szabásával lehetővé tegye a bur népnek a békeproponciók elfogadását.

Krüger most Berlinbe készül, ha tényleg odamegy, ott fog eldőlni a burok diplomáciai ütközése.

De még kérdés, vajjon csakugyan elmegy-e Berlinbe: Németországnak abszolút és előre biztosított s meglesege lehetővé tette Angliának, hogy a külső bonyodalmak ellen biztosítva látván magát, teljes erővel ránehezdjék a délafrikai köztársaságokra.

Ha a helyzet mai alakulásában Németország továbbra is megmarad bur ellenes

álláspontban, Krüger ur, ha el is megy Berlinbe, mégsem fog czélt érni.

Valószínű, hogy ezt a fölvilágosítást, ezt az utbaigazítást megkapta már Párisban is, ahol megmondták neki, hogy Franciaország teljes készséggel támogatja ugyan a bur törekvéseket, de csak az esetre, ha Németország, mely kezében tartja a helyzetkeulcsat, az akcióban elvállalja a vezerszeret.

Krüger tehát szerencsét akar próbálni Berlinben, tisztában levén a helyzettel, hogy Berlinben kell diadalmaskodnia, mielőtt Hágába megyen.

Ha a német kormányt csakugyan sikerülne ügyének meggyőzni, a holland kormány is nagyobb készséggel vállalkoznék a hivatalos közbelépésre.

Am ha Krüger Berlinben meggyőződik arról, hogy Vilmos császár politikája ma is az, a mi volt a bur háboru kitörésekor, úgy a holland kormány közbelépése is valószínűleg elmarad s Krüger már csak a saját útján folytatná a harcot a győzedelmes angolok ellen.

De Krüger berlini akciója nem sok reménynyel kecsegtet, mivel Németországnak Angliához való viszonyát most kizárólag a kínai bonyodalom dominálja, már pedig a nemrég közzetett angol-német egyezmény a mellett bizonyít, hogy a két állam diplomáciaja karöltve jár el a kínai kérdésben. Meglehet azonban, hogy az amerikai diplomácia-nak a sikere s az a körülmény, hogy Anglia szövetsége sem tudta Németország boszú politikáját diadalra juttatni, némi fordulatot idézett elő Németország magatartásában, a mely esetre Krüger éppen kapóra érkezik Berlinbe.

A mennyiben azonban a német-angol barátságban a kínai bonyodalom utolsó fázisa nem ütött volna csorbát, Krüger a párisi tüntetés dacára sem Berlinben, sem másutt nem fog czélt érni.

Sz. S.

— Elise nem vette észre s Lenidon ur felé vezette Pierret.

— Meglátogat egy-e?

— De...

— Semmi, de. Egész bizalmasan, mint jó barátok, akik egymásra bukkantak.

— A lépcsőn, mialatt meg egyszer megigazitotta béli felőtőjét, Lenidou asszony így szólt férjéhez:

— Különös, hogy milyen találkozások vannak.

— A férj boldog ember hangján kérdezi mint ki bizonyos, hogy szeretik.

Két testvér van Lavoiset. A költő vagy a szobrász, akit ma bemutatott.

— A költő.

— Ugy hát ez kért meg?

— Ez, Pierre.

— Tudod, hogy féltékeny lehetnék,

— Hiszem bizony.

És aztán pár hónapra légyotja volt a paps barátjának az asszonnyal.

II.

Elise emelt fővel lépett be, kedves, természetesen merészleggel.

— Milyen szép minden! Csak kissé távol!

— S mikor levette kalpját, és kesztyűjét:

— Ob, pompás történet. Mindent elbeszéltem férjemnek!

— Megbolondult? gondolá magában Lavoiset.

— Roppantul mulattam! folytatta bájosan.

Olyan pompás mindent elmondani, a nélkül, hogy elbűnnék.

— Azt mondta Bernard: kímélgysz, kicsi?

— Feleltem: Látod, Hozzá tehettem vol-

na a szabódműhöz, a mosódműhöz. Nem lett volna igaz: ugy-e? Annál természetesebb, hogy elhitte volna. S akkor jobbnak láttam nem kizudni, hogy éppen ne higgye el. Mar én őszinte vagyok. Halgathattam volna, mert nem kérdezett tovább; de ez nem lett volna olyan mulatságos.

— Azt mondtam, gyanítod egy-e hová megyek? Azt felelte: Persze valamit vásárolni!

Duzzogni kezdtem: Oh szegény fejed nem taláitad el. Hat így néznek ki akkor? Nézd csak ezt a kaceron feltett kalapot, nézd a keztyűmet — hat ez mit sem mond? Erre aztan kacagott: Bolond vagy, veled ugyan nem lehet unatkozni! S ki a boldog halandó?

Találd ki! — Ismerem? — Persze Jules!

Tudod, hogy nem szeretem az ostobákat — Oktave? — Divatos nagyon! Lavoiset Pierre? — Eppen ő! — Gratulátok!

Gyanakodtál rá? — Egy csöppet sem! —

— Mind ilyenek is vagytok ti férfiek!

Az igaz, hogy még csak az első légyott a mai.

— Oh mégcsak ennyire vagytok?

Annyira amennyire. S elmondod majd este a végét?

— Ugy sem hiszed el.

S miután megcsókolta homlokomat, az ajtófelé mutatott mondván:

— Siess — szerencsétlen! — Barátod vár.

Pierre bámulattal hallgatta Lenidon Elise asszony feléje fordult mosolyogva:

— Ugy-e pompás!

— Valamire gondoltam felelt Lavoiset.

— Lám, bizony nem is kacag?

— Férjére gondoltam!

De hisz az nem valami, csak olyan te-

remtés mint ön.

— Jó értelemben véve, mondá a költő.

— S rá gondolt?

— Kerdeztem magamtól, hogy van-n jogom kérdezni.

— Hogy szereti e Lenidon ur?

Mit?

Hogy szeret-e, soha ember nem szeretta úgy a feleséget?

— Ugy mint ő.

— Örökös imádatl van Fenséges Elize előtt!

Lavoiset lehajtá fejét.

— Szeret egy-e, Pierre? — megölelte.

Az állat megszólalt a költőben.

— Szeretek.

— Hatha most jönne a férje? — kérdé hirtelen Lavoiset.

— Nos, az bizony nem volna baj!

— Azt hiszi?

— Tudom.

Az ajtóhoz ment. Visszajött a szoba közepére.

— Lássá, itt esnek el.

— Megölné?

— Nem volna szükséges, édesem. Ugy szeret, hogy azonnal meghalja.

III.

Mindig van valami váratlan a művészek modorában. Pal megremegett, elirtózott.

Lenidon asszony ott állott előtte. Nos?

— Tavozzék asszonyom!

— Mit?

— Tavozzék!

— Elise megmeredt:

— Nyomorult!

— Látni akartam, hogy néznek ki a szörnyetegek női alakban.

Képkiallításunk.

Irta: **Gondy Károly.**

III.

A legjobb ötletű zsánernek Rajzó M. »Az én időmből« tűn fel. A röbögő bakák és a komolyan regélő Tütü János első pillanatra hódítottak. Különbösen a rajzos Rajzó eléggé ősmert ez oldaláról, csak hogy képeiben valami sajátos fényképészeti keresettég (gestelt) észlehető.

A nagyobb feltűnő képekhez sorozandó Nádler R. »Duetje«, melynek természetesen fő alakjai, a debu ans duett. A többi alakjaiban sok a silhonette. Távlata nem egészen correct, de a concert ara elég honette; lehet hogy azért nem kellett. A nők rézzeről közkedveltségnek orvendett Baditz Ottótól a »Terzett«, de itt is drága volt a bemenet.

Egyébiránt a művészi honoráriummal is úgy vagyunk, mint az orvosi honoráriummal; teljesen megállapítani nem lehet. Van szenvedő, ki ezer frtot nem sajnál a bécsi tanártól az egy vizitjeért, mert drágább a milliómos élete: úgy a szenvedélyes is oda löki az ezreseket, — ha a szépön csüng a lelke.

Molnár József: »Gosau völgyet« még az első debr. kiállításon 600 koronával vettem olcsóbban, mint az a berlini kiállításon elkelt volna. A mostani Meissl. A: »pusztaja« 100 koronával; K. Kovács: »siratasa« 102 k. és Badity Ottó: »tezzett«-je éppen csak 800 koronával volt olcsóbb mint a központi műcsarnokban, de még ebben a tetemesen leszállított arban sem keltek el, mert nem laktak városunkban milliomosok. Azt mondják a mi agius uraim: hol kapitalis. Hát ha meghalunk, a hamvak milyen kapitalis?

Molnár József, egész éeten hiven egy sima, de erőteljes modorban festett. Első pillanatra lehetett felismerni a két képében; a »Legy ott« és »Galamb vadász« szakasztott egy zsáner. Vadász es szerelmes volt egész életében!

Szenes Fülöp összesen 10 képet állított ki. Ő a bosszu mestere. Parázs tűz, gyilok a fegyvere; Alakjai égnok a bosszútól. Lihegve rohannak az elennek, végre pihegve alának. Szenes a neve is; »Havasi rozsjaja« is lángol kár hogy nem szenesebb; míg a »Kis hamis« éppenséggel hamvas. »Judith« és »Bosszu«-ja borzasztók. Szenes nagy szívesen ha még ezek után még csendéletet is tud festeni. Vajjon a szép retek benne nem csipős?

Grósz Béla a mulandóság állandósítója; »Memento mori!« a jelszava. Czakóval ő is mondja: Mi sem allandó, csak a mulandóság állandó. Nem bizik a női szépségben... a bánat horítja lelkét, ha csunyanak is kell elképzelni. Szerencse, hogy a balandók nagyobb része nem így gondolkozik, hanem öntudatlanul szolgál egy örök életnek, míg csak lelegzen tud. — Harmincz év előtt az első helyi kiállításon volt tőle látható egy fiatal leány, ki busan szegezte a kézében tartó száraz virágcsokrokra. Alatta a szó állott »Elhervadt« — márt. i. a virág. — E képet id. Csanak József vette meg 200 ftért, kinek akkor egy virágjában hervadó leánya szomorította alyai szívét. Most harmincz év után a nő elvirulva ősz hajjal, de sorsába már belenyugodva mosolyog a hervadt virágra és többesben mondja: »Elhervadtunk!« E perdanjának nem akadt a régi vevője, a művész elszámított... Ő is elköltözött oda, hol nincsen több hervadás, csak örök fellámadás!... Turóczy arató leánya is, úgy látszik leartott.

Meissl Gusztáv »Érdekes regénye« most másodszor sem kelt el. Talán nem is oly érdekfeszítő a száz koronas kötet tartalma?

Ringerson József egy csinos szép leányt, kibe a mi szorpalmas főjegyzőnk is bele szeretett kétszer megkért. Először hogy neki üljön »Szorgalmasnak«, másodszor hogy aljon ismét annak. Csak hogy már itt nem köt, nem cziczázik, hanem kegyetlenül ássa szegény a »Napon« a kerges földet. Ugyan hogy nem sajnálta ilyen munkára.

E kis hamis hamis sok oldalú... vajon melyik oldalát veszi meg a jó piktor?

Neogrady Antal, az ismert jeles illusztrátor is képviselve volt a tarlaton. Ugyan kilátott már tiszta gyémántot foglalat nélkül az aranyművs kirakataban? Oly megfoghatatlan páratlansággal állottak ott az »Özikek« a tarlat gyemant cseppje, melyet, legfeljebb saját porával »Margaréták« csiszolva lehet confrontálni.

Mint mindég és mindenütt úgy itt is feltűnő tüneményes szép compositiójával és elegans finom modorával, brillant technikájával. Ez aztán az erdő; de még a két egymást meglepő özikek benne?

Kaszanyitzky e vételevel bebizonyította, neki volt a legjobb érzéke a szép iránt. — Mind a három vétele finom izlésére vallanak, Ő vasárait legolcsóbban.

(Vége köv.)

A magyar nép.

Nem vagyok ugyan a nagyságos renden lévő honatyák között való, még is úgy történt hogy mostanában, mikor az országgyűlés a veget járja, és sorra kerül az »imadott, a felesleges nép«, — bejártam én is a magyar Alföldet, a Dunántúlt és a Székelyföldet, hogy otthonában láthassam ismét a m a g y a r népet.

Főispán sem vagyok ugyan és kormánybizosságra sem vágyom, de azért elmondom a megfigye ésmet és tapasztalataimat.

Az első és igen szembeötölő jelenség, hogy úgy a nagy Alföld népe, mely az első fokon egy A r a n y t, a második fokon egy Petőfit és Katenát adott neünk, mint a Dunántúli népe, a melynek Horváth Boldizsart, valamint a székelység, melynek Kőrösi Csoma Sándort, a két Bolyait köszöhetjük, a leguagyobb bizalmatlansággal nézi, mondhatni gyűlöli az urat, gyűlöli az államhatalom képviselőit, a csendőrt, a hivatalnokot, az adószedőt, fűispant, szolgabíróit.

Gyűlöli a magyar metropolist, Budapest székes-fő- és világárost.

Legáltalánosabb és legerőteljesebb a magyar népnek ez a különös vonása a nagy magyar Alföldön. Itt azonban a tulnépes községekben, ahol egyrészt már a nemzetközi szocializmusra esküszik a nép, az a nép, a melynek Kossuth neve imadság volt csak nem régiben, az a nép, amelynek öregje még mint honvéd harczt a s z a b a d m a g y a r hazaért.

Szeged, Makó, Orosháza, Szentes, Hódmező Vasárhely, Kis-Ujszállás, Csongrád, N. Kőrös, Kecskemét tiszta magyar népe, nem szereti a maga uri fajtáját.

A szegényebbje, a hevesebbje nyíltan szocialdemokratának vallja magát, a higgadtabb és vagyonosabb része óvatosabban, egyelőre még csak a gazdasági szervezkedés által akarja magát függetleníteni a gyűlölt nadrágos elem uralma alól.

Tevékenyebb részt vesz községi ügyeinek intézésében. Csinál magának takarékpénztárat. Borértékesítő, gabonaértékesítő szövetkezeteket tervez. Fogyasztási és hitelszövetkezeteket létesít. Jól megfontolja mit szól, különösen ha urfélével beszél, még is ilyeneket hallani:

»Szólnoktól Szegedig egyetlen hidat épített a mi adónkból a kormány, Budapesten meg már az ötödik czifra hid készül, bizony nem jól van ez így uram!«

Elmondják harmincz éves tapasztalataikat az alkotmányos eleiről.

Szóba kerül a Nagyságos képviselő u'aki választások idején erősen barátokzik, kezelet a néppel, később meg Budapesten az ügyes-bajos választóknak elmondja az inas, hogy a Nagyságos képviselő ur azt izeni, hogy nincs itthon.

Beszéinek a súlyos államj adókról, az 50—100 percentes községi adókról. A csendőrség kegyetlenkedéseiről, a hivatalnokok önkénykedéséről, gyakran ha ottam öregebb gazdákól:

Bizony uram, nem volt ez így még a Bach-korszakban sem.

Tudja, érzi a nép, hogy harmincz esztendő óta itt ezen a földön nem történt úgyszólván semmi az ő jóvoltáért. Tudja, érzi érti és ma már mindenfelé nyíltan hirdeti az alföld népe, hogy az ő vállait azért rakták meg súlyos adokkal, hogy egy csónó nadrágos embernek, zsíros hivatalok, koncok, miniszteri és egyéb nyugdíjak juszanak.

Budapesten 18 millió forintos partament, drága és fényűző középületek emelkedjenek és a mellett az adófizető munkás nép legelőmibb életszükségeivel ne törődjék senki, hogy az csaknem teljesen ki legyen szolgáltatva a hivatalnokok önkényének.

Ez a tudat és ez az érzés szülte a magyar népben, hogy ma nem bizik, nem hisz eddigi apostolaiban. Ez idézte fel az ur gyűlöletet.

A mit pedig itt felsoroltam az alföldi népről, ugyanaz áll a székelyföld és a Dunántúli népére vonatkozólag is. Ott sem igen lehet egyebet hallani.

A székelyföldön különösen nagy az elkeseredés és nem ok nélkül, hiszen minden igyekezetük, minden szorgalmuk mellett nem képesek megélni az áldott haza földjén, ezrével kénytelenek kivándorolni Romániába. Egész vidékek főtápláléko a puizska, réme a pelagra. Bizony elmondhatja a székely góbé, hogy a párnámat is elveszik adóba, aztán iskolát nem kapunk, vasutat nem építenek, se munka se segítség sehol.

Budapesten 800,000 frt ad az állam egy millenárius emlékműre (lásd Andrássy-ut, városliget' a gyárkéményre szállott angyal és a ketté szakadt hamiscycius), székelyföldön Kibéd községben két esztendő óta vergődik egy derek t a n i t ó n ő, — hogy a szegény magukra hagyott g y e r m e k e k számára, kiknek szülői hazaloi járnak, legalább nyári menedékházra valót gyűjtsön, farradozása eredménye: 78 mond 78 korona és 88 filer.

A nép ezt is tudja, érzi és gondolkozik, keres kibontakozást,

Nagy Uraim! Nagyságos képviselő és miniszter uraim, alljanak meg Önök is egy percre gondolkozzanak es cselekedjenek.

Gázrobbanás egy lakodalmas házban.

Megégett násznép.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 6.

Olyan szerencsétlenség történt ma éjjel Debreczenben az Arany János utca 49-es számú házban, melynél a véletlen játszott közre hogy három életet nem követelt.

Az Arany János u. 49-es számú házban amely B u n d i János gazdálkodó tulajdona az éjjel vig lakodalmas násznép volt együtt, a násznép a legjobb hangulatban mulatott még három órákor is.

A vigásgot, kedélyességet kevéssel három óra után ó r i a s i r o b b a n á s z a v a r t a m e g.

A lakodalmas nép megijedt kifutott az udvarra, honnan rémes segélykiáltásokat hallottak.

Csakhamar átláttak a helyzetet. Gázrobbanás történt, amelynek három sebesülte feküdt az udvaron. B u n d i Zsuzsa 21 éves K u l c s a r Erzsé 17 éves szép nyoszolyó leányok és K i s s Gyula zenész a sebesültek.

A megrémült násznép legelőbb is a sebesültekhez sietett, bevitték a szobákba s ápolás alá vették.

A szomszéd házból is felriadtak a nagy

robbanásra s átsiettek megnézni, hogy mi történt.

Mindjárt tisztában voltak, hogy a három sebesült gázrobbanás áldozata.

A gázcső az udvarba nincs be vezetve. Az udvarból az utcára kifolyó csatorna van s ez a kifolyó csatorna a félreeső helylyel a összeköttetésben áll, az utcán át van vezetve csatornán a hosszabban elnyúló gázcső.

Három órakor ment a felre eső helyre Kiss Gyula zenész, nem sokára a másik részébe a félreeső helynek a két leány Bundi Zsuzsa és Kulcsár Erzsébet. A felre eső helyen kis petroleum lámpa égett,

A hogy a két leány belepert s behuzta az ajtót, abban a pillanatban történt a robbanás.

A vizsgálat szerint a kifolyócsatornán átvezető gázcső ketté tört s a kiömlő gáz a kifolyó csatornán keresztül a félreeső helyre töltött be s mikor a két leány az ajtót behuzta, a nagy legnyomás következtében felrobbant.

A robbanás oly erővel történt, hogy az ajtókat 10 méter távolságra kidobta. Az ott tartózkodó Kiss Gyula zenészt az ajtóval együtt dobta ki az udvar tulsó részére.

A két leányt is kidobta a robbanás a félreeső hely elé. Mindkettő súlyos égési sebet szenvedett a robbanás sövetekeiben. Összegegett mindkettőnek arca, haja legett, ezenkívül lábuk s karuk is összegegett.

Kiss Gyula zenész szintén szenvedett égési sebeket, ezenkívül erősbb zúzódásokat. A robbanásnak olyan nagy volt az ereje, hogy a félreeső hely melletti szomszédos szűk kőfal tenyérnyi vastagságban végig megrepedt.

A sebesülteket apolás alá vették s a rendőrség szigorú vizsgálatot indított, kit terhel a felelősség a szerencsétlenségért.

H I R E K.

Strófák Mikulásról.

Mikulás, a hosszú szakalu öreg ur él-e meg? Jarja-e megsziog tele pultonyával a hazákat? És a gyermekek kirakosgatják-e meg topankaikat az ablakba?

Vagy talán leleplezték már az öreget az egyenruhás botoszolgák, akik bő horraivalért végzik az ő munkáját? Mert Mikulás nem szereti a magas hazákat, a farszto lepesőket; az apró, muskatlis házak között van az ő hazája.

Kár pedig. Siessen mindenki, hogy ismerettségét kössön vele meg a gyermekkorban. Mert aki akkor elmulasztja, soha, soha nem láthatja őt meg többé. Cifra portékák rikíthatnak a boltokban, de azokat már verejtékes penzünkön kell megvásárolnunk. Mikulás csak azoknak a kis gyermekeknek hoz, akik meg binni tudnak.

Mi mulandóbb, mint a gyermekkor? Elmulik, elenyeszik es elkopnak, szétfoszlanak a ruhácskák, a játékok, a képeskönyvek, amelyeknek valaha úgy tudunk tisztán szívvel örüvöndezni. Hűtlen lesz hozzánk minden kézzel fogható valóság, de a csodák mesék manó, jószágos tünderei megmaradnak. És he már minden elhagyott bennünket, akkor is hű marad hozzánk életünk egyetlen tisztá öröme: a vén Mikulás.

Thaly Kálmán köszönő távirata. Pártunk szombati társas lakomáján — a mint arról hírt adtunk — üdvözlő táviratot küldtünk szeretett képviselőnkhez, dr. Thaly Kálmánhoz. A táviratra következő válasz érkezett:

K o v á t s József urnak, a függetlenség és 48-as párt elnökének ebreczen.

Megtisztelő lávsürgönyért fogadjatok leghálásabb köszönetemet.

Thaly Kálmán.

* **Személyi hír.** Báró Leonardi ezredes, a 7. h. ezred parancsnoka tegnap Nagyváradra utazott, hogy a Vilmos huszarak nagyváradi divíziója (osztály) fölött szemlet tartson. Leonardi ezredes péntekig marad Nagyváradon.

Öngyilkosság a laktanyában. A Péterfia-utcai honvédtanyában tegnap este 9 óra körül egy honvéd öngyilkossági szándékból meglötte magát. Sürgősen hívták hozzá a színházból előadás közben Radnai dr. honvédorvost. Valószínű hogy életben marad, Bővebb részlelet az öngyilkosságról nem tudunk még, mert úgy a laktanyában mint a honvéd csapatkórházban eltilkolták az öngyilkos nevét.

* **Debreczen város egészségügye.** — Dr. Sárvary Gyula, Debreczen sz. kir. város főorvosa városunk egészségügyéről a következő jelentést terjesztette a közig. bizottság elé:

A közegészségi viszonyok novemberben kedvezőbbek voltak, mint az ezt megelőző hónapban, amennyiben úgy fertőző kórok, mint más betegségek kevesebb számmal fordultak elő és a halálzási arány is kedvező volt. A megbetegedések leginkább a légzőszervek hurutos es lobbos bántalmaiból és torokgyulladásból állottak. A heveny ragályos betegségek közül vörheny, hasihagymaz, ronesoló toroklob, fültő mirigylob és barány himlő esetek szórvaányosan észleltek. Vörhenyben 7, hasihagymazban 4, ronesoló toroklobban és torokgyilkban 3 haláleset fordult elő.

* **A debreczeni szabadságszobor.** Mikor az emlékkeriből a honvédsírok felé helyezték a kőoroszlánt, a törvényhatósági bizottság huszonnyolcezer koronát szavazott meg arra, hogy helyére egy másik szoborművet a szabadság szobrát állítsák fel. A tanács, a Csokonai kör és a honvédegylet kiküldöttéi, az így tízenkét tagból álló bizottság tagjai nyertek felhatalmazást arra, hogy a szabadságszobor létesítésére megtegyék a szükséges intézkedéseket. A bizottság első ülésének határozatából kifolyólag megbizta Tóth András szobrászunkat, hogy a 28 ezer koronára fedezet erejéig készítse el a szabadságszobor mintáját.

Azóta hosszabb idő telt el Tóth András seorgalmasan dolgozott, míg végre elkészítette a mintát s erről most azzal értesítette a tízenkettős bizottság elnökét, hogy tekintsek meg s bírálják meg a szobrot. A debreczeni szabadságszobor magas talapzaton Hungária női alakját ábrázolja, amint jobb kezében pallost emel, baljában pedig szétört bilincset tart. Hungária balkarján paizs fekszik, Magyarország czimerével. A tízenkettős bizottság a köznapokban tekinti meg a szobor mintát.

* **A Debreczeni Tornaegylet házi versenyét** tartott tegnap december hó 5-én. — Sajnálandó, — a tagoknak igen gyenge részvetele mellett, a mi a verseny megtarthatóságát egészen az utolsó napig is kétségessé tette. Nem gondolnám, hogy másutt oly gyakori lenne az elmaradásnak a kimentése azal, hogy a csarnok távol van. De hát Debreczenben úgy látszik 13 percz már nagy idő; ennyire van ugyanis a tornacsarnok a piactól. Aztan még az időjárás is rossz, meg hideg is van; némelyeknek meg nem elég előkelő a sportnak ez a neme meg a társaság. Szóval kifogást bőven talál a restség. Közönség azonban volt szép számmal, főleg tanuló ifjuság. Nem csoda, mikor a 19 egyenruhás tornász között őt volt a professzor.

Az ünnepély felvonulással kezdődött csiga és kigyóvonalban. Negyes sorbontás után Tóth Mihály művezető szavara vashotgyakorlatok következtek váltakozó scrokban. Ezután az első csapat a oujónal, a második a korlátal dolgozott; szercsere után lö-bak, illetve ablakugras következett. A közönség ez utóbbin mutatott legjobban. A versenyekre kerülven a sor a oujton negy versenyző közül, a kik egy előrt es egy szabadon választott gyakorlatot mutatott be, az első díjat ezüst csatást, két emeletet nyerte el, a másodikat bronzérme dr. Csürös Ferencz. A magas ugrásban 7 induló közül szinten Kerekes Zoltan győzött 160 cm.-rel (földről), második lett Rudolfi Imre (150 cm.). A korlát első díjat Polgar Daniel, a másodikat Moinar László vité el. Ezek mellett igen szép eredményt mutattak fel Dayka Endre és dr. Csürös Ferencz.

Utolsó versenyszám a súlydobás volt; itt ujra Kerekes Zoltan győzött 12 m 33 cm. doba-sal, a mit azonban versenyen kívül többször jelentékenyen megjavított. Masodik Rudolfi Imre lett 10:20 m.-rel. A közönség mulattatására ezután bemutatták a következőket: usztatást, két emeletet gulat, kör-rókat, a mi a mulattatás mellett egyszer-egyszer meg is riasztotta a publikumot, a mikor a közepen lévőnek az ütese nem talált. Végül Demők Sándor a nyakába vett egy 57 kg.-os golyó botot és egy tarsat, a bot végére pedig a második es harmadik megterhelő ember csimpaszodott. Meg is tapsoltak erejeert.

Elnök es alelnökök hivatalos (?) elfoglaltságuk miatt távol voltak; a választmánynak két tagja volt jelen, úgy hogy alig lehetett bíralót találni. A tükar hirdette ki a verseny eredményét és osztotta ki az érmeket, megköszönvén a művésztőnek a mostoha viszonyok között, tanúsított buzgalmat, a tagok kilátását s a közönség érdeklődését.

Általában sikerültnek, mondható a verseny, a kik ott voltak, becsülettel dolgoztak a siker érdekében.

Az egyes számok között a katonai rend és precizitas helyett inkább kedélyességet láttunk.

Nem hagyhatjuk szó nélkül azt a sokaknál tapasztalt álszemérmét, melynél fogva restelik vagy nevetéges dolognak tartják a közönség előtt sorban, dresszben állani.

Hiszen ilyen ünnepélynek «verseny» címé daczara is a verseny csak járuléka és nem fő része. Fontosabb volna itt az, hogy a közönség lássa; felnőt emberek hogyan üzik ezt a sportot, nem az eredményért, a díjért, hanem önmagnért, azért hogy mozogjanak. — A test követelje a maga jogát ne a becsvágy. Az erősebb mozgás szüksége pedig nem szűnik meg a közepiskolával, hanem annál erősebben kelene annak jelentkeznie, mennél kevesebb alkama van a felnőtnek már foglalkozásánál fogva is az ily mozgásra. Egyik szaklapban epen most olvasható, hogy az egyik budapesti egyletnek ily házi ünnepélyén egy 48 éves ember vezette az «öreg urak» csapatját a nyujton.

Ily csapatnak a kezdetei pedig megvannak a mi egyletünkben is.

Az ügy érdekében végül ujra sajnálatunkat kell kifejeznünk a felett, hogy az egylet,

vezetőségét s tagjainak egy részét mennyire elkieseríti s az ellenkebb megnak mennyire szárnyát szi az a hivatalos bürokratikus lassúság, mely nem engedi, hogy az egylet anyagi viszonyai a melyek a varossal kötött megalapodás folytán lényegileg már másfél éve rendben vannak, forma szerint is tisztázódjanak. — Dr. H o r v a t Róbert a D. T. E. titkára.

* Elsikkasztott népbank. Ma volt a debreczeni kir. táb a büntető tanácsa előtt a föllebbviteli főtárgyalás abban a szenzációs sikkasztásban, melyet ezélt 5 évvel a Maramaros Szigeten fönnálló Népbank elöljárói követtes el. H u b e r Rudolf igazgató, F e h e r János könyvelő és Z ü r c h e r Alajos pénztárnok a vádlottak, kik olyanformán gazdalkodtak el a Banknak, illetve a vármegye szegényeb lakosainak a bankba berakott pénzt, hogy azon a saját céljaikra vállalatokba fogtak. Mikor aztán a vállalatok nem sikerültek, hogy a kár fedezve legyen, a bukás közvetlen ekövetkezése előtt a vállalatokat lejegyeztették a törvényeséknél, mint a bank tulajdonát. Így aztán csakhamar megbukott a bank is, szegénységbe, nyomorba döntve egy vármegye lakosságát, kiknek pénze a bankban elhelyezve volt. Akkoriban nagy port vert fel ez az ügy s különösen nagy elkieseredettség szült a megyében. Ennek a banknak áldozata lett Kuitka alispán is, ki öngyilkosságot követett el, mert a vármegyének is nagyobb beéte volt a bankban. A debreczeni kir. táb ma tárgyalta az ügyet hessenyei S z é l l Farkas tanácselnök elnöklése alatt. Tanácsbírák: Horváth Bálint, Szacsay Elemér és Jeney György voltak. Előadó bíró tisztelet Kiss Endre viselte. A vadhatóságot: Simonffy Béla kir. ügyész, jegyző, Ujfalussy Dezső képviseltek. A vádlottak közül a bank volt igazgatója a fővádlott, H u b e r Rudolf van jelen egy börtönőr kíséretében. Alacsony, ősz ember, ki nyugodtan ül a bírák előtt. K i s s Endre előadó-bíró gondos, mely tanulmányozásra valló szakertelemmel ősmertette az elsikkasztott Népbank ügyet s aztán Simonffy Béla ügyész fogott hozzá vádbeszédéhez. Hubert igazgatót G a v a l i é r Lajos, mármaroszigeti ügyvéd, polgármester védi, a másik két vádlott védelmére pedig B u d a y Gyula, helybeli ügyvéd, mint közvédő van kirendelve. Lapunk szombati számában ismét részletesen közöljük a tárgyalás további menetét és a hozandó ítéletet.

Debreczen és az igazságügyi szolgálat. Már a legutóbb tartott városi közgyűlésen felszólalás tárgyává tette Kovács József bizottsági tag, hogy a debreczeni járásbírósnál sokkal kevesebb a személyzet, ssmmint mégis megfeszített erővel is képesek lennének a lakosság peres ügyeit kívánatos gyorsasággal lebonyolítani. Tegnapi pedig már a közigazgatási bizottság elé terjesztett ilyen irányú beadványt, kérve, hogy a közigazgatási bizottság az igazságügyi kormányzatnál Debreczen lakossága érdekében kérje a járásbírósnál személyzet kívánatos szaporítását. A közigazgatási bizottság az előterjesztést magáéva tette s kimondotta, hogy szükséges intézkedéseit megteszi, egyben kimondotta, azt is, hogy hasonló eljárásra a városi közgyűlést is felkéri.

* A város tanügyi viszonyai a múlt hóban. Csánki Viktor kir. tanfelügyelő november haváról a következő jelentést terjesztette

ba, Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsághoz.

A belső-ohati közs. iskola növendékeinek összes száma 75; ebből mindennapos iskolába jár 28 fiú, 19 leány, ismétlő tanfolyamra jár 15 fiú és 13 leány. Az ohat-telekhazi mindennapos iskolába jár 20 fiú, 20 leány, ismétlőbe 10 fiú, 12 leány, összes számunk 62.

A nagyméltóságú vall. és közokt. miniszter ur a debreczeni róm. kath. ag. ev. és izr. elemi iskolánál szükséges 5. és 6-ik osztályok, valamint az ismétlő tanfolyamok szervezésére vonatkozó rendeletére felhívtam az illető iskolaszékeket intézkedéseik felől jelentéstételére. A róm. kath. iskolaszéki elnök értesítését, miután a kívánt osztályokat barújabb tanítói állások szervezése nélkül, ideiglenesen felállította s a t u l t ö m ö t t osztályok párhuzamosítása, illetve szétválasztása ügyében helyiség és tanítói állomas letesítésére szükséges segély iránt folyamodását, a városhoz betérjesztette, egyelőre tudomásulvettem. Az ag. ev. ismétlőiskolák köteles tanulók mindnyájan a beérkezett jelentés szerint egy közép iskolába vagy iparos és kereskedő tanoncz iskolába járván, az egyház az ismétlő iskolai tanfolyam szervezetét ez idő szerint nem fogantatosíthatja. Az izr. iskolánál az ismétlő tanköteles fiúknál hasuló körülmény fordul elő, míg a leányoknál az ismétlő iskola már fel van állítva, mely körülményekről a nagyméltóságú miniszter urhoz jelentésemet megteltem.

A helybeli izraelita iskolaszék, a mint azt már októberi ülésünkben is jelentettem, ok nélkül meletatlanul bant egyik jeles tanító javát: Kohu Mórral. Minden indok, nélküli a törvény viágos rendelkezése ellenére osztályától megloztotta s helyette egy meg sem választott tanítónót alkalmazott. A nagyméltóságú miniszter ur az iskolaszék intézkedését f. evi 75.143 sz. rendeletével megsemmisítette s bizottságnak október ülésen hozott határozatát jóváhagyta s Kohu Mor tanítónak osztályába való bevezetést elrendelni méltóztatott. Lesz szerencsém ez üles folyamán a rendeletet bemutatni.

Az orsz. tanítói árvaház november havi eleje a szervezet és házi rendnek megfelelő volt. Az egészségi viszonyok általában véve jók voltak: csupan egy skrofotikus gyermekeket kellett kórházba szállítani es néhány leányon pár napig csalan kiütés volt látható. Lechter Mária házyezetőnő ideges betegsége miatt ez ahasaróli 1901. evi január 1-től kezdve lemondott. Miniszteri rendelettel újabban 3 növendék vétetett fel az arvaházba. A növendékek száma most 68 bentlakó fiú, 14 iparos tanoncz, 71 bentlakó leány, ezenkívül 1 leány és 3 fiú idegen helyen tanítókezőben van.

A lefolyt hóban meglátogattam az Abelesné Bloch Hermin magán elemi és polgári iskoláját.

* Hideg a színházi cukrázda. A bekövetkező tél alsalmával a színházbajaro közönség minden naz megütözik azon, hogy míg a színház és folyosót sok-zor tulságosan is fűtik, addig a színházi cukrázda teljesen hideg.

A közönségnek egy csepp kedve sincs a meleg színházból a hideg cukrázda menni influenzázát és egyebb betegséget szerezni. Felhívjuk a f ö m e r n ö k ur figyelmét erre az állapotra és várjuk, hogy mielőbb segítve legyen a dolgon, mert nemcsak a közönség, de maga a cukráz sem képes egész este — a hideg helyiségben alanni.

* Mikulás nap. Az ejel köszöntött be a pópista és zsidó gyerekek réme: a Mikulás bácsi. Tulajdonképen csak a kath. egyház tartja szentjének ezt a bozontos vén muszkát, a kinek tiszteletére aggódó felelemmel teszik ki a gyermekek ezipókat az ablakba, lesve várva virgácsot hoz-e vagy czuker-pakerajt? — de a katolikusok ezen babonáit lassanként recipiálják különösen izr. polgártársaink s ma már egész eiterjeedt a karácsonfa, Mikulás-napi bösorkány-ajándék, ép ugy,

mint a hogy nálunk kálvinistáknál is kezd elharapódzni a halottak estéjén való kivilágítás. De ördög vigye a Mikulást! a többi muszka és cseh pimasz szentekkel együtt; mi csak arról akarunk most e napi hírek rovatában számot adni, hogy ma van Mikulás nap s ez alkalommal debreczeni jó szokas szerint számosan keresték fel közöletünk kiváló Miklóseit; dr. S z ü c s Miklós törvszéki elnököt, dr. O l a h Miklós törvszéki bírót, dr. P a l l a y Miklós veterán orvosunkat, S i m o n Miklós, Medgyaszay Miklóst és a mi pártunk jellemző tagját J e n e y Miklós barátunkat. Az Isten éltesse őket!

Ujabb kedvezmény a tisztviselők részére: A debreczeni tisztviselők önségélyző egyesületének igazgatója minden alkalmat megragad, hogy a tagok részére fennálló számos kedvezményeit szaporítsa. Mintán újabb időben a »Margit« fürdő az egyesületnek kedvezményt nem adott, az igazgató az a városban bent fekvő s így különösen télen legcélszerűbben használható és — csinosan berendezett »Telegdy« fürdő tulajdonosával kötött egyezséget olyan módon, hogy a tagok s azok családtagjai ugy a gőz, mint a kád-fürdőt egyaránt 70—70 fillérért kapják — a gőzfürdő jeggyel a ruha is vele jár, míg a kád-fürdőhöz ruha 10 fillérért kapható a fürdő penztárából. A kedvezményes jegyek az egyesület részére kezelési díjot járó, 2 fillér külön fizetése mellett kaphatnak Papay János p e n z t a r n o k urnál (róm. kath. iskola, vagy este 5—6 ig a jogász körben) valamint Vettesy Béla fogalmazó és Krasznay Ferencz illeték nyilvántartó urnaknál a városbázán, hol szinbázi jegyek is adatnak ki.

* A photoplastikumban holnapról kezdve teljesen új műsorozat látható es pedig Francia és Oszország legszebb városai és azok nevezetességei. A photoplastikumot naponta temerdeden látogatják, a mely körülmény igazolja, hogy érdemes a meglátásra.

* Az elvű tárkányiak. A belenyési választókerületbe tartozik Tarkány községe is, melynek magyar lakossága jobbara függetlenségi parti. Be is mentek szavazni Szokoly Tamásra, de ott sokan elhűve hallottak, hogy ninczenek bevéve a választók lajstromába. Az elkieseredett gazdák az enők előtt azt kérdezték: hat mert fizetnek akkor adót? Jegyzőjüket pedig, a ki roman származású s így különben sem szeretik, nyiltan megfenyegettek, hogy be ne tegye a labát a községbe. A nép a választásról hazamenve, a jegyző ablakait beverve s tudtára adtak Dragosnak, hogy ha a faluba jó, az egész község fel-lazad. Nem is meri most betenni a labát a jegyző s a vármegye alispánjától most jegyzői állást ker.

* Véres szerelmi dráma. Kiss-Martonban véres szerelmi dráma történt. Kirmann Gyula szaboségéd tenápelőtt ejel az ucczán agyonlőtte Koch szabosémester Mari nevű eanyát; azután magát lőtte föbe. A drama oka nem viszon ott szerelem.

* Meghalt a mennyegzőn. Szatmarmegye Csécsé községében, mint nekünk írják mennyegzőre gyűlt össze a falu népe. Paladi Lajos Tiszasebesről nőül vett egy fiatal özvegyet. A mint a multság kezd tet vette s a vülezény menyasszonyát szobba vitte az össze esett és meghalt. A megröndülő halaleset nagy remületet keltet an a s z k ö z ö n s é g kétségbeesve oszlott szét a lakadalom színhelyéről, a mely egyszeriben gyász helye lett.

* Letartóztatott kereskedő. Nag, váradról taviratozzak, hogy Róth A. Gyula ottani dívatarukereskedőt csalan és sikkasztás büntette miatt letartóztatott. A bönvádi eljárás folyamatozó van a csödbe jutott Aranyt és Róth czég tagjai ellen is, a kiket azzal vádolnak, hogy hitelbe vásárolt árukat átcsém-pézték Róth A. Gyula üzletébe. A város-szerte ismert kereskedők ügye általános kincs eltűnést kelt

* **Párbaj a Kossuth-nóta miatt.** — Lőcsei tudósítónk írja, hogy Nagy Pál megyei aljegyző, aki szinten dalolta a vendéglőben az osztrák tiszték füle hallatára a Kossuth-nótát, parbjára hívta Trautweiler századost. A segédek nehéz lovassági kardokkal vivandó parbjában állapodtak meg s az egész nap ment végbe. Mindkét fél súlyosan megsebesült. Mint hírlik ez ügyből kifolyólag meg két parbj lesz. A Kossuth-nóta miatt így formán teljesen elmérgesítette a tisztikar és a polgárság közti meg hasonlást s az egész város fel van habborodva a tisztikar ellen még azt is szeretné tiltítani, hogy a polgárság ne dalolja a mikor neki tetszik a Kossuth-nótát.

* **A pékek vasárnapi munkaszünete.** A budapesti sütőmunkások ismételt panaszoknak, hogy a mesterek nem tartják meg a vasárnapi munka-zünetről szóló törvények rendelkezéseit és sok műhelyben vasárnap még több munkát végeznek, mint egyébkor a pász szerint a baj onnan van, hogy a hatóságok nem ellenőrzik kellő képpen a pék mestereket.

A kereskedelmi miniszter ma körrendeletben utasítja az iparhatóságokat, hogy az első fokú iparhatóságokat a legszigorubb ellenzés fogadtatására hívják fel és az esetleg tapasztalt visszaéléseket a legszigorubbban torolják meg s neki jelentsek be.

* **Öngyilkos bölcsész.** Budapesti tudósítónk jelenti. Ma hajnalban a Margit-híd oldalán egy fiatal ember beleült egy komfortáliba s meghagyta a kocsisnak, hogy vigye a Lipót-kört 15. szám alá. Alighogy a híd közepére értek, hatalmas dörrenés halatszott ki a kocsi belsejéből. A lövéstől a ló annyira megijedt, hogy örült futással haladt a pesti oldal felé. A kocsis ijedten nyitotta ki az ajtót s utasítást vértében fetrengve találta. Azonnal a mentők háza elé vitte, ahol azonban már nem segíthettek rajta, mert rövid vergődés után meghalt. Elszállították a boncoló terembe, ahol azután a delelőtt folyamán megalapították, hogy az illető Mafey Vilmos mascali szültesü 22 éves bölcsészettan hallgató. Hogy miért ölte meg magát, nem tudják.

* **Mit vegyünk férfiaknak karácsonyra?** Határozottan a legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándékok férfiak részére Schwartz Daniel tajtékpipa metsző üzletében a Bika szálloda épületében kaphatók u. m. csakis valódi tajtékpipák és szipkak, minden alakban és árban, valamint bőrből pénz, dohány és szivartarczák, sétatálcák ezüst foggantyúval már 4 frittól kezdve. Sakk és Domino játékok a legjutányosabb árban. Monogrammos és címerez pipák mielőbb megrendelendő, hogy a kellő időre elkészülhessenek.

Kettős gyilkosság Zsebelyen.

— Véres szerelem. —

Szeged, decz. 6.

Zsebelyen — mint tudósítónk írja — szombaton véres szerelmi dráma játszódott le. Az eset hősei: Ninu Gávra és a felesége, meg Stojku Juon. Stojku ugyanis halálosan szerette Ninu feleségét, Szerette örületesen szive egész hevével — mint vallja — meg leánykorából.

Az asszony azonban állhatatosan visszautasította és tizenhét éves korában viruló szépségben férjhez ment Ninu Gávrához, kit viszont szeretett. Stojku majd megőrült utána s fel is használt minden alkalmat, hogy szolgálataira lehessen a szép asszonynak. Mind hiába, a menyecske hajthatatlan maradt, hű volt férjéhez és megvetette csábítóit.

A csakovai vasáron tegnapelőtt ismét

találkozott a szerelmes ifjú szive bálványával s természetesen újra ostromolta, de hiába. Hazatérve, otthon ittas állapotban megint szerencsét próbált a szép asszonynál, de újra hiába.

Stojkunak egyik barátja, a ki bele volt avatva a dologba: Gaga Juon szombaton reggel úgy fél négy óra tájban lelészakadva rohant Stojkuhoz és közölte vele, hogy a szép menyecske férje éppen most kocsin eltavozott hazulról a szomszéd faluba jessen! . . . Stojku rögtön magához vette gúnyját és a szerelmes ember izgatottságával sietett az imádott asszonyhoz, a kit tényleg egyedül talál aludva a szobában. A zajra az, felebredt, lámpát gyújtott s a mikor látta, hogy ismét Stojku az, a ki haborgatja, magára vetette szoknyáját s a tornácra menekült.

Ekkor érkezett vissza váratlanul férje, a ki a kocsi kenőcsöt otthon felejtette.

Feleségét a tornácra találta sírva; tőle megtudta azt is, hogy ki van a szobában. A férj dühösen a szobába rohant, ahol Stojkut a kályha mögé bujta találta. Onnan előhúzza, torkon ragadta s tüszőjéből kést rántott elő, melylyel összeszurkálta. Stojku jajgatására az asszony is bekerült a szobába de vesztete, mert a feldühödött férj őt is megszurta. Az eset felderítésére Kotócz Pal törvényszéki vizsgálóbíró Zsebelyen járt a dühöngő gazdat tartoztatva és a temesvári törvényszéki logházba szállította. Stojku sebe életveszélyes, míg az asszony valószínűleg megmenthető.

CSARNOK.

Miért?

Folytatás.

Írta: Harmath Lujza.

A köpeny alól valami fényes tárgy villan ki ilyenkor a hófénybe.

Az ember mintha láthatatlan szellemekkel vesződnék, folyton motyog magában — gondolni lehet, hogy nem imádkozik! — aztan hátat vet a szelők, maga körül gyűjti köpenye szárnyait s halad a falu felé.

— Meg kell lenni! — ordít bele a viharba — Hiába állsz elém, meg kell lenni! Eressz, eressz! Látd ez a két golyót, egyik övé másik enyém; állj félre utamból! . . . Oh megcsallák, megloptak! Ugy aldj meg az Isten, amilyen igaz volt hozzám! . . . Eressz! Nem látod, hogy elkésem? Nem, nem! Az nem lehet! Vagy a boszorkányok csakogatnak, vagy igazan felém hozza a vihar a muzsikaszót . . . Tebat ma a napja! Ma van, ma van! Hallom, tisztán hallom, de ne halljam sokáig! Ő se! . . . Elhagy az Isten? El! . . . Megsegit az ördög! Eladom testem-lelkem neki, ugy is, ily is veszendőbe van már, még nem menti az a legszontebb imádság sem? . . . Eressz: nem ballod?

Zsuprz!

Mintha hirtelen kilopták volna a földet lábai alól, ugy érezte, hogy lefelé megyen.

Mikor első ijedtségéből magához tért, egyben keszen volt, hogy mi történt: farkas vorembe jutott.

Jól ismerte mélységét, hosszát, évvel előtte ő is segített — falu dolgában — kiasni, Ostoba volt, hogy nem jutott észébe s nem tudta kerülni: de ki tudná magát e fergetegben téjéközni! Most már hogy tud kivergődni e borzasztó veszedelemből?

Alig lehet kétszáz lépésnyire már a faluól, talán hangját is meghallhatná; de ki ügyel most odá - Az egész falu népe a Varga Tamás lakodalman mulat.

Kétségbeesve, tehetetlen dühvel, ordított fel e gondolatra.

Hangjára kinos, rekedtes nyöszörgés felelt.

Ijedten nézett körül s borzadva látta, hogy nincs egyedül.

Sötétben szokott szemei valami foszfor-szerű fényt fedeztek fel egy szögletben.

Most már érti a dolgot, gonosz társa akadt.

Nem volt sok ideje a gondolkodásra, tudta, hogy a jövő perczen megtámadja az éhség és hidegtől elkínzott vadállat s ha nem lesz résen: életével fizet.

S neki most élni kell, mert a bosszu munkája vár reá.

Fegyverét gyorsan kibuzta köpenye alól s a jövő perczen lövés dördült el a szűk térségben.

Nem talált.

Hirtelen erős, mély fájdalmat érzett vállain s a kénköfeny arcánál világított s egészen közelben érezte a vadállat bűzös lehelletét.

Az életvágy retentő erőt kölcsönzött karjainak, mint peyhet razta le magáról a dühös állatot.

Valami rekedt vonítás hangzott az ellőköt állat torkából, míg a legény a ve em oldalának vetve hátát, fegyverével ütésre készen várta az újabb támadást.

Nem sokáig váratott magára. Az éhes farkas feltámaszkodott s szonyu erővel rohant az emberre s éles fogaival dühösen harapott czombjába.

Az a puska-agygyal erős ütést mért reá.

S az egyik golyó még mindig ott hevert a fegyver csövében.

Életét menthette volna meg általa, de az a bosszúé, az övé . . . a hűtlenség . . . ki ma másnak esküdött hűséget . . .

Felordított, eldobta fegyverét s mintha hasonlóval lenne dolga, pusztá kézzel rohant a vadállatra.

Összefogóztak és hengergőztek a földön. Mindkettő életéért küzdött. A fenavad marta az embert, emez tépte, ütötte ellenfelét, vérok összefolyt s piros sávolyokat húzott végig a fehér havon.

Nem lankadt egyik sem, küzködő ordításuk mint egy borzalmas vészkiáltás töltötte be a levegőt s a vihar elkapva e hangokat, hahotázza rohant el vele a falu fölött.

A falu kutyáinak sehoggy sem volt nyugalmuk ez éjszakán.

Végre az ember lankadoi érzését, mi megkészszerete erejét. Még egyszer rávetette magát e ész erejéből az állatra, s torkát szorította össze markáival. Amaz hörgött a kemény szorítás alatt, kaparta kinjában a földet, míg rendre mind gyengébb lett a hörgés, kaparás, néhány vonaglás futott végig testén, mire az ember még egyet rugott rajta s aztán káromkodva lökte el magától.

Folyt. köv.

KÖZGAZDASÁG.

Minő talajviszonyok között hatástalanok a műtrágyák.

A műtrágyák alkalmazása kétségen kívül a legalkalmasabb eszközök: talajunk terjedő képességének és ezzel legtöbbször jövedelmezőségének fokozására.

Hogy van akkor, sokféle a műtrágya alkalmazása nem felel meg a hozzá kötött várakozásnak.

Általános ismeretes, hogy nem minden talaj kivan egy és ugyanazon műtrágyát, az egyik a szuperfoszfátot, a másik a szatromot vagy ammoniát, a harmadik kálist, a negyedik meszet stb. kivan, mások ismét ezek kombinált alkalmazását halálják meg jobban és vilá-

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik

fekete, fehér és színes 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — egész ruhák s blousoknak való! — Mindenkiné postabér és vámmentesen, házhoz szállítva. Mánták postafordultával küldetnek.

Henneberg G., selyemgyáros, Zürichben.

Cs. és kir. udvari-szállító.

„Henneberg selyem“

gos hogy ha a talajra nem azt a műtrágyát szórjuk a mely neki való, a terméstebbletre hiába várunk,

Szinten nem a műtrágya a hibás, hz a különben jól megvalasztott műtrágyát nem oly mértékben, nem oly időben vagy nem oly módon alkalmaztuk mint ahogy kellett volna. Ezen dolgok iránt azonban többé kevésbbé tájékozva van a gazdaközönség, ezzel szemközt azonban még kevesebbe van tisztázva azon kérdés: mily talajviszonyok között nem fizeti ki magát a műtrágya? pedig ha valaki kedvezőtlen talaj viszonyok között akarja jövedelmét műtrágyákkal fokozni, biztosan kárát vállalja, ahelyett, hogy czéjét érte volna.

A műtrágyák csak azon talajon mutatnak hatást, amelyek a fölösleg s állandó nedveségtől mentesek, a melyeket a földművelő eszközökkel alaposan meglehet munkálni.

Ezek ugyan az istálló trágya kihasználásának feltételeit is képezik, a műtrágyák kellő kihasználása azonban még több nedvességet és talaj porhanyósodást kíván, ezen tulajdonságokat ugyanis az istállótrágya maga fokozza de erre a műtrágya nem képes.

Általában véve minden mély rétegű, jól művelt talaj jól fogja értékesíteni a neki megfelelő műtrágyát, feltéve, hogy humuszban és esőben nincs hiány, mert szárazság idejében a növényzet nem a tápanyag hiány de a nedvesség hiány következtében nem képes fejlődni.

Ha a talaj a májusi fagyoktól szenvedni szokott, azon a műtrágyák, melyek a növényvegetációt gyorsítják, — nem ajánlatosok, mert a fagy több kárt tesz, ha a növényi a fejlődés előrehaladottabb időszakában találja sigy a műtrágya kárt okozhat.

A magas fekvésű földek, melyek épen a magas fekvésük miatt hónapokkal tovább vannak fagyott állapotban, mint a síksági földek, ezeknek a növényzete néha sokkal rövidebb fejlődési idővel kénytelen beérni s így a műtrágyát sem képes oly jól kihasználni, a vegetáció idő rövidsége miatt.

Igy azután arra kell törekedni, hogy a gazda földjeit minél rövidebb idő alatt olyan állapotba hozza, hogy a műtrágyát lehetőleg meghalálja. Ez legjobban n talaj mivélése, a talaj humusztartalmának szaporítása, és a talaj mélyítése által történhetik.

A műtrágyák alkalmazására nézve azonban legczélyszerűbb előbb kicsinyben minden irányban kísérletet tenni s ezek eredményéhez képest a műtrágya mennyiségét és minőségét, alkalmazásának idejét, és módját stb. megállapítani.

Budapesti gabonatársaság

decz. 6.

készárúüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Table with columns: Buzza, kilós, Ár 100 klg., 100 kilogramm ára. Rows include Tiszavidéki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bánsági, Bácskai.

Table with columns: Min. hekt.-ben, Arkilógram. Rows include Ruzs elsőrendű, másodrendű, Árpa takarmánynak, Zab, Tengeri bánsági, Repce bánsági, Köles.

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. decz. 6. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgm felüli — kr. Közép pkint 300—340 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialal nehéz (paronkint 320 kg. 97—98 kr. Fialal könnyű paronkint 250 kg. sulyban 96—98 krig. Szerbiai: Nehéz pkint 260 kg. sulyban 92—94 krig.

Sertéslétszám: 1900. évi decz. hó 6. napján volt keszlet 36762 darab, decz. 6. felhajtott 686 drb. 1900 decz. 6 én elszállított 742 drb. decz. 6-éra maradt 36905 drb.

M. á. vasutak menetrendje 1900. okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:

Table of train schedules from Debreczen, listing destinations like Budapest, Szatmár, Miskolcz, Szerencs and departure times.

Budapestre érkeznek:

Table of train arrivals to Budapest, listing departure times from various stations.

Budapestről—Debreczenbe indul:

Table of train departures from Budapest to Debreczen, listing arrival times at Debreczen.

Debreczenbe érkeznek:

Table of train arrivals to Debreczen, listing departure times from various stations.

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Cséplőgéprések, lendkeregek, nagy vasajtók és vas ablakrácsok, kovacs vas kapható Klein Jakab ócska vasáru telepen Piacz-u. 26. Nagy trafik udvarán Ugyanott a legmagasabb árbaó ve-znek át ócska vasat és mindenféle femet.

Templomülés a debreczeni Deák Ferencz-utcar izr. templomban középhajó 3-ik pad, I. sz. sarok ülés örök aron eladó. — Értkezhet a kiadóhivatalban.

Árlejtési hirdetés.

A bárándi ev. ref. egyház lelkészi lakának építésére ezennel árlejtés hirdettetik.

A részletes költségvetés és tervrajz a lelkészi hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők a részletes árlejtési feltételekkel együtt.

A lelkészlakra előirányzott költség, beleértve az egyház által természetben adott téglá, cserép, homok és mész 5862 koronába számított árat, 21727 kor. 76 fi.

Az írásbeli zárt ajánlatok, melyekben a vállalati összeg nem percentes engedményben, hanem határozott mennyiségben teendő ki, az ev. ref. egyháztanácsnak címezve, 1900. évi dec. hó 24-ik napjának esti 6 órájáig adhatók be 1586 k. 58 fi. biztosítéki összeggel együtt.

A beadott ajánlat vállalkozót, elfogadás esetén, azonnal kötelezi; a szerződés aláírását meg nem tagadhatja; Az egyházra nézve a szerződés csak az egyházmegyei építetű bizottság jóváhagyása után lesz kötelező.

Kelt Bárádon, Biharvárm. 1900. dec. 3.

Szabó József Ajtai Lajos ev. ref. lelkész. jegyző.

Nyéki Imre gondnok.

Advertisement for BUTOR-üzletünket VARGA és FLASCHNER cég alatt megnyitottuk: Piacz utca 44-ik szám alatt [Dr. Ujfalusi féle házban] hol a legegyszerűbből a legdiszesebb kivitelezések a legkülönbözőbb st. lekben, dekorajók a legizl esebb kivitelben jutányos árak és szolid kiszolgálás mellett beszerezhetők.

Téli kabát prémmel
8 frttól.

Flanell és selyem
blousok.

Női és leány
félpaletok.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

diszített női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszített
női kalap 3 frttól.

Gyermek köpenyek
3 frttól.

Szörmegallérok, muf-
fok és nyakcolliék.

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír cégnyomással
1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték cégnyomással
1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott
Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.